

Сарајево, 17.05.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 10.05.2021. - 14.05.2021.**

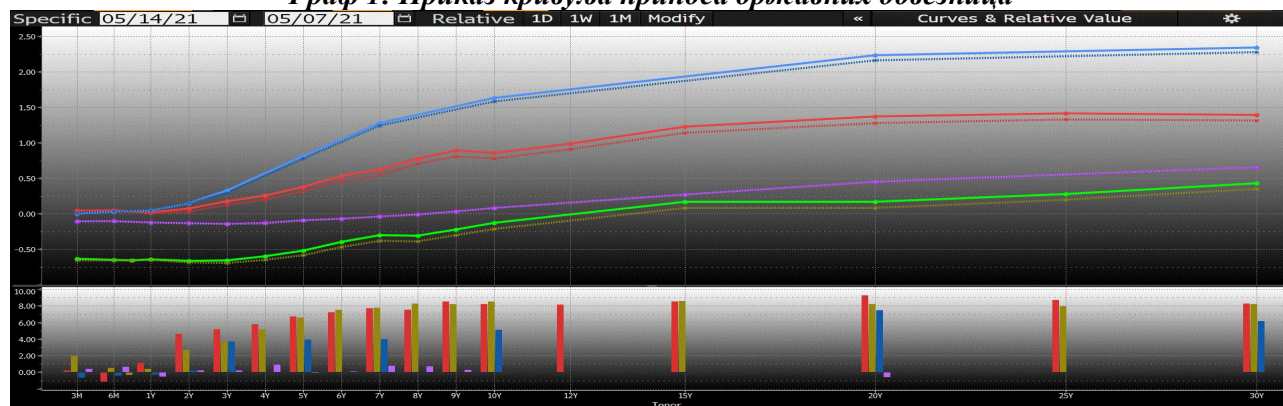
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	7.5.21	-	14.5.21	7.5.21	-	14.5.21	7.5.21	-	14.5.21	7.5.21	-	14.5.21
2 године	-0,69	-	-0,66	↗	0,14	-	0,15	↗	0,03	-	0,08	↗
5 година	-0,59	-	-0,52	↗	0,77	-	0,81	↗	0,31	-	0,38	↗
10 година	-0,22	-	-0,13	↗	1,58	-	1,63	↗	0,78	-	0,86	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubilllove

Доспијеће	Приноси			
	7.5.21	-	14.5.21	
3 мјесеца	-0,637	-	-0,620	↗
6 мјесеци	-0,654	-	-0,649	↗
1 година	-0,627	-	-0,629	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница



Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 14.05.2021. године (пуне линије) и 07.05.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне, посебно оних са средњим и дужим роковима доспијећа, су забиљежили приличан раст. Приноси њемачких обвезница су повећани између 3 и 9 базних поена, а приноси италијанских обвезница између 4 и 11 базних поена. Раст приноса је забиљежен у уторак и сриједу након што је за САД објављен раст индекса потрошачких цијена, који је био значајно већи од очекивања, а што се одразило и на тржиште еврозоне. Овај раст приноса је утицао на то да се принос десетогодишњих италијанских обвезница први пут у последњих осам мјесеци нађе на нивоу изнад 1%.

На крају прошле седмице је објављен записник са априлске сједнице УВ ЕЦБ који је показао да су креатори монетарне политике припремили терен за расправу о питању будућности програма хитних куповина обвезница (PEPP) за наредну сједницу која се одржава 10. јуна, узимајући у обзир снажнији економски опоравак заједно са забиљеженим растом инфлације, а што би могло натјерати званичнике ЕЦБ да расправљају о томе да ли је потребно почети са успоравањем употребе овог програма. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да ће инфлација у наставку ове

године показивати волатилност. Члан УВ ЕЦБ и предсједник Централне банке Француске Villeroy de Galhau је изјавио да је сугестија за смањење обима куповина прије нечега што се означава техничким термином као постепено ублажавање ових мјера, чиста спекулација. Његов колега, такође члан УВ ЕЦБ, Knot је изјавио да ће ЕЦБ наставити да пружа обилну подршку економији која је погођена рецесијом, чак и када се заврши хитни програм откупа обвезница вриједан 1,85 билиона EUR. Додао је да ће се уз опоравак, који је тренутно у току, хитне мјере приводити крају, иако инфлација и даље остаје сувише ниска, те тако ЕЦБ треба да обезбиједи подршку кроз широки опсег неконвенционалних мјера монетарне политике. Тачније, Knot сматра да се заправо ради о томе да ће доћи до ротације са мјера хитне подршке на друге облике неконвенционалне подршке.

Из Европске комисије је саопштено да ће се еврозона опоравити од снажног удара Ковид19 боље него што се очекује, иако неке земље неће достићи преткризне нивое до краја 2022. године, што је аргумент за наставак суспензије ЕУ лимита задуживања. Европска комисија је снажно повећала очекивања економског раста за наредне двије године под утицајем појачане кампање вакцинације која помаже опоравак еврозоне. Министар финансија Њемачке Scholz је изјавио да ће Њемачка моћи поново да испуни ЕУ фискална правила тек 2030. године, након снажног раста потрошње која је финансирана кроз задуживање, а са циљем ублажавања негативних ефеката Ковид19. Scholz је истакао да уколико се буде поступало на паметан начин, критеријуми фискалне стабилности ће бити испуњени поново крајем декаде. Главни економиста Централне банке Шпаније Arce је изјавио да се очекује да економија Шпаније забиљежи раст у другој половини након слабог почетка текуће године, те да би могла забиљежити и већи раст од очекиваног током следеће године услед одгођене помоћи од средстава ЕУ фонда опоравка. Према посљедњим прогнозама очекује се раст БДП-а од 6% у овој години те раст од 5,3% у 2022. години.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	МАЈ	15,0	21,0	13,1
2.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г)	МАР	11,8%	10,9%	-1,8%
3.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	МАР	-	-2,3%	3,4%
4.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	МАР	37,1%	37,7%	-0,8%
5.	Индустријска производња – Грчка (Г/Г)	МАР	-	5,5%	4,3%
6.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	МАР	-	10,3%	-4,7%
7.	ZEW индекс очекивања инвеститора – Њемачка	МАЈ	72,0	84,4	70,7
8.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.)	АПР	2,1%	2,1%	2,0%
9.	Стопа инфлације – Француска (финал.)	АПР	1,7%	1,6%	1,4%
10.	Стопа инфлације – Холандија	АПР	-	1,7%	1,9%
11.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.)	АПР	1,9%	2,0%	1,2%
12.	Стопа инфлације – Финска	АПР	-	2,1%	1,3%
13.	Стопа инфлације – Ирска	АПР	-	1,1%	0,1%
14.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR)	МАР	-	2.650,9	2.644,0

САД

Протеклу седмицу у САД су обиљежиле вијести о снажном расту потрошачких цијена, чији је индекс у априлу повећан на 4,2% годишње (очекивано 3,6%), што је најбржи раст овог податка од 2008. године. Исти индекс, који искључује волатилне цијене хране и енергије, је током априла повећан за 3% годишње, док се очекивао раст од 2,3%. Раст овог индекса резултат је комбинације снажне тражње и уских грла у ланцу понуде, што је појачало забринутост да се економија САД прегријава. Одбор економских савјетника Бијеле куће истиче да се економија САД налази на путу нормализације цијена с обзиром на то да се опоравља од пандемије.

Министар трговине САД Raimondo је изјавио да сматра да постоји дуг пут ка опоравку након пандемије. Према његовом мишљењу, постоје бројни Американци који се и даље боре са проблемима, док је на тржишту смањен број послова за 8 милиона у односу на период пред пандемију. Предсједник Феда из Чикага Evans је изјавио да су подаци са тржишта рада који су

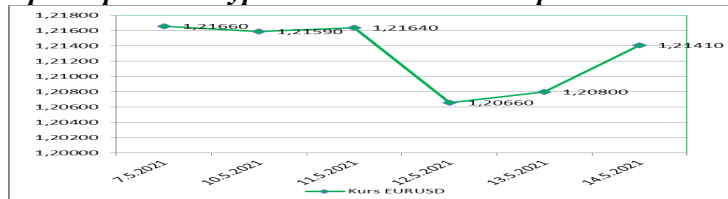
објављени у седмици раније заиста изненађујући, те је истакао да ће ови разочаравајући једномјесечни подаци бити само једна ствар која је повезана са обновом економије. Evans је додао да Фед мора пажљиво да прати како плате утичу на инфлацију током времена и закључио да је стопа инфлације од 2,5% одговарајућа, уколико ће током времена износити у просјеку 2%. На крају седмице гувернер Феда Waller је изјавио да Фед не би требало да крене да повећава каматне стопе док инфлација не буде изнад циљаног нивоа дужи временски период или претјерано висока, а предсједник Феда из Ричмонда Barkin је својом изјавом, такође, умањио могућност да би могло доћи до дугорочног раста инфлације.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс потрошачких цијена (Г/Г) АПР	3,6%	4,2%	2,6%
2.	Темељни индекс цијена на мало (Г/Г) АПР	2,3%	3,0%	1,6%
3.	Индустријска производња (М/М) АПР	0,9%	0,7%	2,4%
4.	Искориштеност капацитета (М/М) АПР	75,0%	74,9%	74,4%
5.	Повјерење потрошача Ун. Мичиген Р МАЈ	90,0	82,8	88,3
6.	Малопродаја (М/М) АПР	1,0%	0,0%	10,7%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 8. мај	490.000	473.000	507.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ 1. мај	3.650.000	3.655.000	3.700.000
9.	МБА апликације за хипотекарне кредите 7. мај	-	2,1%	-0,9%
10.	NFIB повјерење малог бизниса АПР	100,8	99,8	98,2

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,2166 на ниво од 1,2141.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице



ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Главни економиста ВоЕ Haldane је изјавио да је реално очекивати да економски раст Велике Британије у наредних годину дана буде двоцифрен. Према његовом мишљењу, инфлација ће крајем године вјероватно премашити ниво од 2%. Ипак, Haldane је истакао да су и даље присутни значајни ризици, укључујући оне који долазе од ширења вируса и акумулираног дуга који је резултат затварања економије, а који би могао да успори опоравак економије.

Каматна стопа либор ће до краја децембра бити замијењена са “безризичном каматном стопом” која ће бити креирана од стране централних банака. Ипак, замјена либора као каматне стопе која се користила у уговорима о хипотекарним кредитима, кредитним картицама и дериватима вриједним преко 200 билиона USD глобално и даље представља највећи изазов са којим се тржиште суочава у посљедњих десет година. Према извјештају који је захтијевао премијер Johnson, група земаља Г7 би требало да инвестира 10 билиона USD са циљем подстицања опоравка вођеног инвестицијама, а као резултат појачаног вакцинисања, што би требало да покрене трансформацију енергије и успори климатске промјене.

Гувернер ВоЕ Bailey је изјавио да постоји могућност увођења дигиталне валуте која би била подржана од стране државе, мада би то изазвало велике импликације које би могле да се крећу од постављања распона каматних стопа па све до питања приватности. Он је додао да је употреба готовине смањена, али да би увођење дигиталне валуте, која је подржана од централне банке, значајно утицало на финансијски систем и шире. Секретар за међународну трговину Truss ће започети процес осигурања нових послова у потрази за „свијетлом будућности послје Ковид19“. Она је додала да очекује трговински споразум са Аустралијом и да се нада да ће бити договорен у наредним седмицама, јер Велика Британија жели да се надограде споразуми са тим земљама како

би искористила дигиталну револуцију, подстакла иновацију и стимулисала потрагу за економским растом који је еколошки одржив.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) Р I квартал	-1,6%	-1,5%	1,3%
2.	Лична потрошња (Г/Г) Р I квартал	-1,8%	-3,9%	-1,7%
3.	Потрошња владе (Q/Q) Р I квартал	0,6%	2,6%	6,7%
4.	Извоз (Q/Q) Р I квартал	-7,3%	-7,5%	6,1%
5.	Увоз (Q/Q) Р I квартал	-7,3%	-13,9%	11,0%
6.	Укупне пословне инвестиције (Q/Q) I квартал	-2,5%	-11,9%	5,9%
7.	Индустријска производња (Г/Г) MAP	2,9%	3,6%	-3,5%
8.	Прерађивачки производња (Г/Г) MAP	3,7%	4,8%	-4,2%
9.	Output грађевинског сектора (Г/Г) MAP	0,2%	6,0%	-3,3%
10.	Трговински биланс (у млрд GBP) MAP	-4,87	-1,97	-0,86

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,86976 на ниво од 0,86110, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3984 на ниво од 1,4097.

ЈАПАН

Током протекле седмице креатори монетарне политике ВоЈ су упозорили на неизвјесности око економског опоравка у земљи с обзиром на то да је пандемија угрозила кориштење услуга. Чланови MPC ВоЈ су нагласили ризике који могу угрозити економска очекивања, те су указали на потребу за фокусирањем на подршку економији кроз масивне стимулансе. Гувернер ВоЈ Kuroda је изјавио да ВоЈ наставља са снажним монетарним олакшицама, те додао да куповина ризичнијих инструмената од стране ВоЈ, укључујући и ETF-ове, представља потпуно нестандартне мјере које друге централне банке нису подузимале, али што је неопходан корак с обзиром на то да треба више времена да се достигне инфлаторни циљ од 2%. ВоЈ се овог мјесеца суздржавала од куповина ETF-ова иако је дошло до пада вриједности јапанских акција услед забринутости око растућих улазних трошкова на глобалном нивоу, као и због пада акција технолошког сектора забиљеженог на Wall Streetu. Kuroda је додао да куповине ове врсте активе од стране ВоЈ нису предвиђене како би се утицало на раст цијена акција до одређеног нивоа, већ да се ради о оперативним одлукама које се базирају на тржишна кретања у одређеном тренутку.

Анкета коју је спровео Reuters је показала да би јапанска економија у овом кварталу могла биљежити много спорији раст него што се раније очекивало. Према очекивањима 33 економиста која су учествовала у овој анкети у овом кварталу раст економије ће се повећати за 1,7% годишње, што је мање од половине од 4,7%, колико је очекивано прошлог мјесеца. Анкета је показала да је економски раст вјероватно смањен за 4,5% годишње у првом кварталу. За цијелу годину очекивања раста БДП-а су смањена на 3,6% са ранијих 3,9%, док се за следећу фискалну годину очекује раст у просјеку од 2,4%.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Потрошња домаћинства (Г/Г) MAP	1,5%	6,2%	-6,6%
2.	Водећи индекс Р MAP	102,9	103,2	98,9
3.	Коинцидирајући индекс Р MAP	92,9	93,1	89,9
4.	Биланс текућег рачуна (у милијардама JPY) MAP	2.764,7	2.650,1	2.916,9
5.	Трговински биланс (у милијардама JPY) MAP	787,7	983,1	524,2
6.	Банкротства (Г/Г) АПР	-	-35,8%	-14,3%
7.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г) АПР	9,4%	9,2%	9,4%
8.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г) АПР	7,9%	7,8%	7,9%

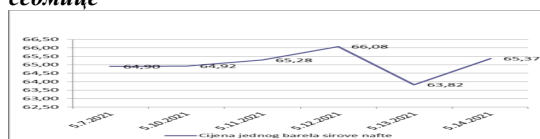
JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 132,12 на ниво од 132,78. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 108,60 на ниво од 109,35.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 64,90 USD (53,35 EUR). Цијена нафте је у понедјељак благо повећана након што су се појавиле вијести да би главни нафтовод у САД могао бити стављен у функцију у наредних седам дана, након хакерског напада којем је био изложен. Потенцијал тражње за нафтом у САД је утицао на раст тражње и значајно је умањио неизвјесности које долазе због ширења пандемије у Индији и другим дијеловима Азије. Раст цијене нафте настављен је и у уторак, као и у сриједу. IEA је објавила вијест да је вишак понуде нафте који је настао због ширења пандемије ишчезао упркос томе што тражња тренутно слаби под утицајем ширења заразе у Индији. Вишак залиха овог енергента у развијеним земљама сада представља само малу фракцију у односу на нивое који су забиљежени пред развој пандемије прошле године. Ипак, IEA очекује да ће привремено доћи до успоравања тражње на глобалном нивоу под утицајем ширења пандемије у Индији, али да се опоравак очекује крајем године. Цијена нафте је у четвртак забиљежила приличну корекцију када је забиљежила дневни пад од скоро 3% под утицајем ширења пандемије у Азији, наглашавајући неуједначен опоравак упркос опоравку тражње за овим енергентом у САД. Јапан намјерава да продужи рестрикције, Кина биљежи прве инфекције током посљедњих мјесец дана, док се Индија бори са високим бројем заражених од око 300.000 дневно. Ипак, на крају седмице цијена нафте је поново коригована навише, на ниво преко 65 USD по барелу, под утицајем јачања тржишта акција и депрецијације USD.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 65,37 USD (53,84 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је повећана, већ трећу седмицу, за 1,08%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице



Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.831,24 USD (1.505,21 EUR). Почетком седмице цијена злата је повећана углавном под утицајем депрецијације USD и због појачане тражње за инвестицијама које штите од инфлације. Цијена злата је у уторак забиљежила благи пад под утицајем ишчекивања објављивања података о кретању потрошачких цијена у САД. Након што су објављени ови подаци, који су показали да је забиљежен значајно већи раст овог индикатора од очекивања, цијена злата је забиљежила додатно смањење. Индекс потрошачких цијена је повећан на 4,2% годишње (очекивано 3,6%), што је најбржи раст овог податка од 2008. године. Овакви подаци су код појединих аналитичара појачали очекивања да би Фед могао да успори са експанзивном монетарном политиком прије него се то очекивало, а са циљем да спријечи прегријавање економије, што је довело до тога да инвеститори смање позиције у злату. Наредног дана цијена злата је наставила да биљежи прилично волатилна кретања те је током трговања дошло до пада цијена на око 1.808 USD по унци, углавном под утицајем раста приноса на државне обвезнице САД и већег од очекиваног раста цијена на мало, што је подстакло очекивања да ће Фед повећати каматне стопе прије него се очекивало. Ипак, до краја трговања цијена злата је благо коригована навише. На крају протекле седмице цијена злата је додатно повећана захваљујући депрецијацији USD у односу на EUR, те изјавама званичника Феда које су утицале на пад очекивања скоријег повећања каматних стопа упркос забиљеженом наглом расту стопе потрошачких цијена.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.843,43 USD (1.518,35 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је забиљежила раст од 0,67%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

